

Před rokem jim válka změnila životy. TUL jim dala naději na nový start

24.2.2023 - Adam Pkuhař | Technická univerzita v Liberci

Nataliia Horichenko přijela do České republiky loni v březnu z Kyjeva se synem a synovcem. S sebou měli jen batohy s notebooky, doklady a jeden malý kufr.

„Během jednoho rána byl kvůli ruskému útoku na naši zemi zničen veškerý život, začala válka. Náš odjezd byl náročný jak psychicky, tak fyzicky. První týdny jsme se synem bydleli v různých městech, pomáhali nám Češi, které jsme předtím nepoznali. Dodnes jsem jim za to velmi vděčná a vzpomínám na ně. Česky jsme vůbec neuměli. Měla jsem nějaké základy angličtiny. I dnes ještě zvládám lépe angličtinu, ale na vylepšení češtiny pracuji, je potřeba,“ vzpomíná Nataliia.

Na počátku svého útěku spali jen málo a často stáli ve frontách, například na vyřízení víza. A Nataliia měla mimo jiné obavu z jazykové bariéry. Velmi proto ocenila pomoc dobrovolníků – v Liberci i z řad TUL – kteří v Krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině přispívali ke vzájemnému porozumění. *„Bylo to takové zvláštní. Kolem žili lidé své normální životy, které jsme měli ještě donedávna také, než to všechno ze dne na den skončilo,“* říká Nataliia.

Velmi si váží také práce, kterou na TUL získala. Doma pracovala jako supervizor clientského oddělení největšího internetového obchodu na Ukrajině. Protože ale vystudovala Technickou univerzitu Kryvyi Rih se zaměřením na environmentální inženýring, mohla nastoupit jako laborantka Oddělení chemie Ústavu pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace CXI TUL. Přípravuje vzorky v rámci projektu 'Inovativní technologie na bázi vybudovaných mokřadů pro úpravu vod kontaminovaných pesticidy'. *„Práce mě baví, zároveň ji vnímám jako příležitost začít život znovu. Objevuji nové věci, hodně se učím. Je to pro mě nová zkušenost. Ale kolem mám přátelské kolegy, kteří mi vždy, když je potřeba, dokáží vše vysvětlit a pomoci mi v pracovních záležitostech a nejen v nich. Měla jsem na ně štěstí. Stále sbírám zkušenosti a jsem ráda, že můžu poznávat obor, který je pro mě nový,“* doplňuje Nataliia.

Zatím se nesetkala s žádným negativním přístupem k uprchlíkům. V Liberci už má dobré známe nejen mezi Ukrajinci, ale i mezi Čechy. S přáteli se setkává, aby si popovídali, vyměnili důležité informace, zahráli si deskové hry nebo se jen tak prošli po Liberci a okolí. *„Tímto způsobem je pro nás o něco jednodušší začlenit se do nového prostředí. Vlastně až teď jsem si uvědomila, že to už bude rok, co jsme tady. Stále je to takové zvláštní. Pořád se objevují nové problémy, které je třeba vyřešit. Ale to je výzva.“*

V Liberci žije Nataliia v pronajatém bytě jen se synem, který si právě vybírá střední školu. Synovec studuje vysokou školu ve Zlíně. Zbytek rodiny a ostatní blízcí zůstali na Ukrajině. Jak Nataliia přiznává, rodina a dřívější život jí stále chybí. S ohledem na syna, jeho další studium, klid a bezpečí chce zatím v České republice zůstat. I když je rodina daleko, díky internetu se může Nataliia s rodiči vidět každý den alespoň přes obrazovku. *„Máme tak k sobě zdánlivě trochu blíž. A často komunikují se svými přáteli a příbuznými. Samozřejmě, pokud to jde. Často totiž není elektrina, protože teroristé raketami cíleně útočí na naše zařízení energetické infrastruktury. Právě v Kyjevě zasáhly rakety průmyslová a energetická zařízení a civilní domy. Vyžádaly si i oběti. Naštěstí náš dům zůstal nepoškozen,“* dodává Nataliia.

Několikrát denně také sleduje zprávy o dění ve své zemi. Plány do budoucna zatím nemá. „Víte, měla jsem plány před rokem, kdy byl můj život stabilní, než ho zničila ruská agrese. Takže teď je pro mě těžké se tomu přizpůsobit a začít znovu plánovat. Plány mám teď jen krátkodobé.“

Přání má jediné. „Aby válka skončila vítězstvím Ukrajinců, aby nám svět pomohl ubránit hranice naší země, svobodu a právo na život. Protože nyní ukrajinští obránci vlastně chrání nejen Ukrajinu, ale i celý svět před šířením ruského terorismu a agrese,“ uzavírá Natalia.

Když přesně před rokem vypukla válka, odjel Yehor Sydorenko s maminkou nejprve z Kyjeva na venkov blíž západní hranici. V dubnu už oba byli v České republice. Zprvu v Praze, potom od října v Liberci. Yehor na dálku složil maturitu a nastoupil na Technickou univerzitu v Liberci. Yehor byl jedním ze 46 studentů, které TUL přijala s vízem dočasné ochrany. Většina studentů prošla našimi letními přípravnými jazykovými kurzy a všichni mladí lidé z Ukrajiny nastoupili na jednotlivé fakulty. Kromě jiných předmětů měli povinnou češtinu a museli do konce zimního semestru doložit certifikát o znalosti českého jazyka na požadované úrovni. Pro některé studenty byla čeština nad jejich síly, část studentů také nezískala na fakultách potřebný počet kreditů. Do letního semestru tedy nastoupí 31 studentů. Yehor bude mezi nimi.

Osmnáctiletý mladík studuje Fakultu mechatroniky, informatiky a mezioborových studií TUL. Rozumí každé otázce a odpovídá výbornou češtinou bez gramatických chyb. Zvládá i jazykolam s hláskami "ř". „Čeština pro mě není těžká a velké potíže jsem při jejím studiu neměl. Možná jen na začátku s nějakými odbornými termíny. Mnoho slovíček máme podobných, gramatika je docela logická. Teď už rozumím úplně všemu. A ani jiné předměty mi zatím nedělaly potíže,“ říká Yehor. Baví jej informatika. „Chtěl bych se vydat tímto směrem.“ Dokončit chce bakalářské studium a pak by rád pokračoval.

Když si povídáme, nehýří Yehor veselím, ale mluví jen pozitivně a ani náznakem si nestěžuje. „Liberec se mi moc líbí. Není zas tak velký jako hlavní město, je hodně propojený s přírodou a není tu takový ruch. Ani ve škole není nic, co bych mohl vytknout. Jsem tu rád,“ říká Yehor.

Bydlí na univerzitních kolejích a kamarády má mezi Ukrajinci i Čechy. Osobně nezažil vyloženě špatné reakce a říká, že většina Čechů reaguje na Ukrajince pozitivně nebo neutrálně. „Samozřejmě, na začátku byla asi ta solidarita a empatie velká a možná trochu zpomalila. Ale to je asi normální,“ míní Yehor.

„Nejvíce kamarádů mám mezi spolužáky. Chodíme do posilovny, bavíme se o studiu, čas od času si zajdu na dobrý burger. Když mám čas, snažím se taky dívat na české filmy. Pravidelně sleduji přes internet ukrajinské zprávy.“

Čtyřicetý únor, den ruské invaze, vnímá jako černé datum a dodnes si vybavuje všechny špatné pocity. Trauma ale necítí. „Mým největším přáním je, aby válka co nejdříve skončila, všichni jsme se mohli vrátit na Ukrajinu a začali jsme zas žít normální život,“ loučí se Yehor.

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/pred-rokem-jim-valka-zmenila-zivoty-tul-jim-dala-nadeji-na-novy-start-146233.html>
1